

WYDZIAŁ MEDYCZNY

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: SOCJOLOGIA MEDYCZYNY

Nazwa przedmiotu w języku angielskim: SOCIOLOGY IN MEDICINE

Kierunek studiów (jeśli dotyczy): lekarski

Specjalność (jeśli dotyczy): n/d

Poziom i forma studiów: I / II stopień / jednolite studia magisterskie*, stacjonarna / niestacjonarna*

Rodzaj przedmiotu: obowiązkowy / ~~wybieralny~~ / ogólnouczelniany *

Kod przedmiotu:

Grupa kursów: TAK / ~~NIE~~*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	50				
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	1,0				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,4				

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. brak

CELE PRZEDMIOTU

1. Zaznajomienie studentów ze społecznym i socjologicznym kontekstem wiedzy i praktyki medycznej, tworzeniem pojęć zdrowia i choroby oraz o uwarunkowaniach postaw wobec nich, roli kultury i struktury społecznej, nierówności społecznych, mediów oraz innych procesów społecznych, w tym przemocy.
2. Kształtowanie u studentów właściwych nawyków komunikacyjnych, zarówno w kontekście efektywnej i empatycznej opieki na pacjentem, jak i w sytuacji skutecznej społecznej transmisji i popularyzacji naukowej wiedzy o zdrowiu.
3. Przedstawienie studentom podstaw etyki zawodowej i kształtowanie świadomych pożądaných postaw moralnych wobec pacjenta i innych uczestników procesów praktyki okołomedycznej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy absolwent zna i rozumie:

D.W2. pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) oraz uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość i grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta;

D.W5. postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji;

D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);

D.W8. psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych;

D.W9. psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych;

D.W10. psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą);

D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba);

Z zakresu umiejętności absolwent potrafi:

D.U3. przestrzegać praw pacjenta;

D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny;

D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych.

Z zakresu kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

K.1.1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;

K.1.4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;

K.1.5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;

K.1.6. propagowania zachowań prozdrowotnych;

K.1.7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji;

K.1.8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;

K.1.9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;

K.1.10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;

K.1.11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		a. Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie. Zapoznanie z zagadnieniami i formą zaliczenia.	1
Wy2	Definicja zdrowia i choroby. Stygmatyzacja społeczna.	2
Wy3	Równość i dyskryminacja. Płeć, wiek, pozycja społeczna w medycynie i w dbaniu o zdrowie.	2
Wy4	<i>Choroby</i> cywilizacyjne - depresja, uzależnienia, autoagresja, samobójstwo.	2
Wy5	<i>Choroby</i> cywilizacyjne – stres, samotność.	2
Wy6	Przemoc – źródła, typy. Rozpoznawanie i reagowanie na przemoc.	2
Wy7	Nauka uprawiana w oparciu o dowody i popularyzacja wiedzy naukowej. Etyka badań naukowych.	2
Wy8	Zaliczenia. Podsumowanie i wnioski dla przyszłej praktyki zawodowej.	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Wprowadzenie do zajęć. Zapoznanie z programem zajęć.	1
Se2	Komunikacja werbalna i niewerbalna pomiędzy lekarzem a pacjentem. Modele relacji lekarz – pacjent.	2
Se3	Empatia – uwrażliwienie lekarza na potrzeby i oczekiwania pacjenta.	2
Se4-5	Etyka i odpowiedzialność za decyzje zawodowe.	4
Se6	Znaczenie zaufania. Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta.	2
Se7	Współpraca w zespole specjalistów. Formułowania opinii oraz wniosków propagujących zachowania prozdrowotne.	2
Se8	Zaliczenia studentów. Prezentacje. Podsumowanie kursu i wnioski dla przyszłej praktyki zawodowej.	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład konwersatoryjny wspomagany prezentacją multimedialną
- N2. Dyskusja
- N3. Burza mózgów
- N4. Ćwiczenia
- N5. Prezentacja
- N6. Praca własna
- N7. Studium przypadku

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	D.W2,D.W5 D.W7, D.W8, D.W9, D.W10, D.W11 D.U3	Kolokwium z wykładu
F2	D.W2,D.W5 D.W7, D.W8, D.W9, D.W10, D.W11 D.U3 ,D.U12, D.U14, K.1.1, K.1.4, K.1.5, K.1.6, K.1.7, K.1.8, K.1.9, K.1.10, K.1.11	Aktywność na seminarium, udział w ćwiczeniach, rozwiązywane zadania
F3	D.U3 ,D.U12, D.U14, K.1.1, K.1.4, K.1.5, K.1.6, K.1.7, K.1.8, K.1.9, K.1.10, K.1.11	Prezentacja końcowa lub kolokwium z seminarium
$P = \{F1 + [(F2+ F3)/ 2]\} / 2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Ostrowska A. [red.] *Socjologia medycyny: podejmowane problemy, kategorie analizy*, Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN 2009.
2. Skrzypek M. [red.] *Socjologia Medycyny w multidyscyplinarnych badaniach humanizujących biomedycynę*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013.
3. Łuków P., Pasiński T., *Etyka medyczna z elementami filozofii*, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa, 2014.

4. Czarna Księga Ofiar Przemocy Domowej w Polsce 2021- RAPORT Niebieskiej Linii - <https://www.niebieskalinia.pl/aktualnosci/czarna-ksiega-ofiar-przemocy-domowej-2021/czarna-ksiega-ofiar-przemocy-domowej-w-polsce-2021-raport>
5. Pujer K., [red.] *Zdrowie i choroba w ujęciu socjomedycznym*, 2017.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Beauchamp T.L. B., Childress J.F., *Zasady etyki medycznej*, KiW 1996
2. Łamża Ł., *Światy równoległe. Czego uczą nas płaskoziemcy, homeopaci i różdżkarze*, Wydawnictwo Czarne 2020.
3. Pigliucci M., *Bujda na resorach. Jak odróżnić naukę od bredni*, Wydawnictwo Naukowe PWN 2019.
4. McKay, M., Davies, M., Fanning, P., *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, GWP 2021.
5. Morreale, Spitzberg, Barge, *Komunikacja między ludźmi. Motywacja, wiedza, umiejętności*, PWN 2015.

Opiekun przedmiotu: dr Andrzej Postawa, e-mail andrzej.postawa@pwr.edu.pl